

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBlašČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-26/2020

Datum:

Ministrstvo za pravosodje

e-naslov: gp.mp@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (EVA 2020-2030-0021) – MNENJE

ZVEZA: Št. 001-220/2020 (3. 7. 2020)

Spoštovani,

zahvaljujemo se vam za poslani predlog Zakona o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke. V skladu z vašim zaprosilom in 48. členom Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) ter členom 57 Splošne uredbe (EU) o varstvu podatkov podajamo mnenje na zgornji predlog predpisa.

Zakona nismo zasledili v javni razpravi na portalu e-Demokracija. Zato uvodoma izpostavljam, da lahko Informacijski pooblaščenec (IP) glede na svoje pristojnosti poda mnenje zgolj v zelo ozkem delu ureditve področja varstva osebnih podatkov, ki predstavlja le zelo majhen del predloga predpisa. Občutljivost področja, ki ga zakon ureja, pa bi z vidika učinkovite ureditve varovanja pravic in koristi otrok glede na izkušnje v praksi, terjala vsekakor najmanj tudi možnost podaje stališč Varuha človekovih pravic ter drugih organizacij in strokovnjakov, ki se ukvarjajo s pravicami in pomočjo otrokom.

Z vidika vprašanj varstva osebnih podatkov ugotavljamo, da se na to vprašanje nanaša primarno predvsem 5. člen predloga predpisa, ki je tako nomotehnično kot vsebinsko v marsikaterem pogledu nejasen in bi ga bilo treba dopolniti. Nekatere bistvene točke z vidika varstva osebnih podatkov zato izpostavljam v nadaljevanju v pripombah k posameznim členom. Ob tem ugotavljamo, da iz besedila predloga predpisa prav tako ni v zadostni meri jasno, kateri deli Zakona o kazenskem postopku (ZKP) se uporabljajo z vidika zagotavljanja procesnih pravic in tudi varstva osebnih podatkov, ki se bodo obdelovali s strani novoustanovljenega javnega zavoda in ne zgolj sodišč. V tem delu za namen obdelave osebnih podatkov v okviru sodnih postopkov veljajo številne varovalke, ki jih določata ZKP in Sodni red, v predlogu predpisa pa za namen hrambe teh istih zelo občutljivih podatkov oz. gradiv, posnetkov zaslišanj ipd., katerih nepooblaščenno razkritje ima lahko za otroka resne posledice, niso določene primerljivo stroge varovalke, roki hrambe in drugi ukrepi oz. ni razvidno, kako so naslovljena vsa tveganja.

K 5. členu:

- IP ugotavlja, da se glede četrtega odstavka postavlja vprašanje, **zakaj je potrebna 20 letna hramba** po polnoletnosti osebe, saj je tako dolg rok hrambe, vsaj na prvi pogled, prekomeren (tudi ni skladen s primerljivimi roki določenimi v ZKP). Zato predlagamo določitev krajšega roka hrambe

ali ustrezno utemeljitev 20-letnega roka v obrazložitvi členov. Poleg tega je možno, da enotni rok za vse vrste podatkov ali dokumentacije ni ustrezen;

- V šestem odstavku ni jasno, **kateri podatki ali dokumenti** se pridobivajo od drugih organov. Če gre za druge podatke oziroma dokumente, kot so tisti, ki so že urejeni v drugem odstavku, jih je treba bolj konkretno določiti;
- Sedmi odstavek, ki določa anonimizirano razkritje osebnih podatkov je problematičen, ker je pri tovrstnih podatkih **anonimizacijo zelo težko oz. celo nemogoče doseči**. Zato bi v praksi prišlo do dveh problemov: (1) ker pravilne anonimizacije ne bi bilo možno doseči, uporabniki ne bi mogli priti do podatkov ali pa bi bili ti nepopolni oziroma neuporabni; (2) raziskovalcem bi bili (nezakonito) razkriti podatki, za katere bi napačno domnevali, da so ustrezno anonimizirani, zaradi česar bi šlo za kršitev varstva osebnih podatkov, zlasti na strani zavoda. Zato je bolje izrecno določiti, kako se zagotavlja **pseudonimizacija** in da je ta dopustna v razmerju do raziskovalcev oziroma raziskovalnih organizacij, ter določiti **dodatne pogoje** za to, na primer tako, kot je predlagano zgoraj.

Iz člena ali drugih členov predloga predpisa vsebinsko ni razvidno, kako bodo varovani zelo občutljivi podatki, ki jih bo v svojih zbirkah hranil novoustanovljeni zavod, kako bo zagotovljena sledljivost vpogledov, dostopov oz. drugih oblik obdelave npr. posnetkov zaslišanj oz. ni izrecne zakonske zahteve, da mora sistem to zagotavljati. Prav tako nismo seznanjeni, da bi bila v zvezi s tem izdelana ocena učinkov v zvezi z varstvom podatkov, ki bi bila v tem primeru glede na tveganja morda smiselna.

K 7. členu

V zadnji alineji 7. člena je med nalogami omenjeno tudi »zbiranje podatkov«. Pri tem ni jasno, zbiranje katerih podatkov je mišljeno. Če gre za podatke iz zbirk po 5. členu, je treba to izrecno navesti. Če gre za kakšne druge osebne podatke, mora biti njihova obdelava urejena po vzoru 5. člena. Le če gre za neosebne podatke, določba ne potrebuje popravkov.

K 38. členu

Ker bodo pri izvajanju usposabljanj in preverjanju usposobljenosti nastajale zbirke osebnih podatkov, predlagamo, da se v dodatnem odstavku določijo osebni podatki (kategorije osebnih podatkov in kategorije oseb), ki jih bo v zvezi s tem oziroma za ta namen vodil zavod, ter konkretni namen njihovega zbiranja.

K 39. členu

Ker bo pri obveznem sodelovanju udeležencev postopkov nujno prihajalo do izmenjave informacij ali celo dokumentov (med zavodom in zunanji udeleženci in med udeleženci samimi), predlagamo, da se to izrecno določi oziroma, da se taka izmenjava informacij dopusti za potrebe izvajanja nalog po tem zakonu. Hkrati še opozarjamo, da novih obdelav osebnih podatkov ne smejo določati pravilnik iz drugega odstavka ali protokoli iz tretjega odstavka, ker gre za zakonsko materijo.

Hvala za sodelovanje in lepo pozdravljeni.

Pripravila:

mag. Urban Brulc, univ. dipl. prav.,
samostojni svetovalec IP;

in Alenka Jerše, univ. dipl. prav.,
namestnica pooblaščenke

Mojca Prelesnik, univ.dipl. prav.,
informatična pooblaščenka